

předmluva ke knize

Sabate - městská guerilla ve Španělsku

Předmluva ke knize "Sabate - městská guerilla ve Španělsku" je sama o sobě dosti výstižná, velmi aktuální a potřebná:

Tato kniha vypráví o životě, akcích a smrti anarchistického partyzána.

Mnohé se změnilo od doby, kdy byla poprvé vydána na konci šedesátých let dvacátého století. Zkušenosti z ozbrojeného boje v Evropě již nejsou omezeny na soudruhy, kteří pokračovali v boji proti frankistickému Španělsku. To ale ani v nejmenším nesnižuje teoretickou a praktickou důležitost Sabateho akcí - a zvláště pak hodnotu této knihy.

Naše rozprava by mohla být dlouhá, ale pokusíme se ji zkrátit, abychom celou věc nezkomplikovali.

Zdálo by se, že všichni anarchisté se shodnou na jistých bodech; nepřidrží se sice úplně stejného názoru, ale přinejmenším neupadnou do žádných protikladů. První takovou otázkou je útok na třídní nepřítele (například vykořisťovatele), jak v makroskopickém rozměru Státu, tak mikroskopickém rozměru jednotlivce, odpovědného za vykořisťování. Když se ale soudruzi organizují, aby postoupili od slov k činům, nikdy nechybí ti, kteří vystoupí do popředí s pochybami, úžasem, podezřívavostí a nejistotou. Vždy se najdou někteří anarchističtí soudruzi, kteří anarchismus proměnili na svého druhu ochranný štít proti vlastní slabosti a kompromisům. Tito lidé očividně nemohou souhlasit s někým, kdo přispívá k jejich odmaskování prostřednictvím akce; někým, kdo čerá stojaté vody pomocí útoků na třídní nepřátele a často na sebe přitahuje pozornost represivních složek.

Na soudruhy, kteří mají v úmyslu jednat nyní, právě teď, je neustále směřována kritika ve stylu „Nenastal pravý čas“, „Podobné věci se dělají pouze tehdy, když je revoluce nablízku“ nebo „Musíme čekat, abychom si byli jisti, že masy jsou s námi“.

Co se týče Sabateho akcí, on sám ve skutečnosti zůstal osamocen pouze s hrstkou soudruhů, kteří ve spojení s ním čas od času individuálně pokračovali v boji. Tyto akce se ale musely odehrát uvnitř Španělska. Když došlo na záměr učinit něco v zahraničí, aby byl zasazen úder fašistickému režimu, objevila se záplava neshod. Rovněž později, když došlo k navázání mezinárodní spolupráce (například únos monsignora Ussia), nesouhlasných projevů nebylo zrovna málo. Byla rovněž zdůrazňována skutečnost, že na akci se má pohlížet ve světle jejího výjimečného cíle zachránit životy soudruhů odsouzených k smrti.

Čtenář si uvědomí, že od doby, kdy Sabate vedl v naprosté izolaci svůj boj, se změnilo jen málo, pokud vůbec něco. Dokonce i zcela nedávno, když se anarchisté organizovali, aby přešli do útoku, takzvané „oficiální“ hnutí raději zůstalo zticha, pokud rovnou nevydalo deklarace plné pochybností nebo otevřeného odsuzování.

Je to nevyhnutelný osud všech organizací? Nevěříme. Organizace, která se sama definuje jako strážkyně ideologických tradic anarchistického hnutí, se ale musí nezbytně stát konzervativní a vzhledem ke všem útočným iniciativám - zvláště, pokud nejsou pod její kontrolou - se staví obezřetně a podezřívavě. Naopak organizace, zrozená přímo jako útočná struktura, schopná modifikovat se podle momentálních potřeb, vyhýbající se byrokratizaci a nemající žádné úmysly udržovat jakoukoli „památku“, se může stát nezbytnou základnou pro revoluční akci. Sabateho snahy směřovaly zásadně k takovému druhu organizace a stejně tak snahy jakýchkoli dalších anarchistických revolucionářů, kteří zamýšlejí útočit na třídní nepřítele.

Právě na dvou stranách této dělicí čáry se vyvíjejí dva odlišné modely působení.

Na jedné straně kontra-informační model jako cíl sám o sobě, struktura, donekonečna opakující sama sebe, přežívající díky vlastnímu obrazu a čas od času poskytující pokročilejší zpracování toho, co se rozhodly pustit do oběhu mocenské struktury.

Na druhé straně minimální struktura organizující se za účelem jednat, která se udržuje v plném souladu s realitou, ale pouze proto, aby vypracovávala projekty vlastního působení a revolučních akcí, a ne je distribuovala za účelem jejich konzumace. V této perspektivě se vše začíná jevit v odlišném světle. Na prvním místě se ocitá dostupnost prostředků. Kdokoli se omezuje na kontra-informační bázi, staví na dobré vůli soudruhů a jejich příspěvcích. Kdokoli má zřetelný útočný projekt, musí zajít dále a vyvlastnit nezbytné finance od kapitalistů. Úroveň zapojení je ale rovněž odlišná, v druhém případě naprostá a totální.

Samozřejmě že existují rizika. Nikoli ve smyslu vlastního života, který je pro revolucionáře ve všech rozhodnutích vždy v sázce, ale rizika separace a izolace.

Hloupost jiných, jejich špatná víra, spočívající v neochotě porozumět, jejich mrtvolnost: to vše smrtelně zraňuje, často vážněji než projektily nepřítele. Sympatický zájem ve formě morbidní zvědavosti je rovněž smrtonosný.

Sabateho poranily všechny tyto bolestivé trny v patě ještě předtím, než byl zabit Guardia Civil.

Nikdy se ale nezastavil, nikdy neustoupil. Nikdy nedopustil, aby jej přemohly pochybnosti. Musíme také říci (protože někdo tvrdil opak), že neměl vše snazší, protože tehdy každý souhlasil s bojem proti fašismu. To je v pořádku pro pokrytce, maskující se jako revolucionáři, ale jistě ne pro anarchisty. Fašismus se neustále tyčí přímo před námi, dokonce i když je oděn do mnohobarevných šatů relativně blahobylného sociálního státu paní Thatcherové.

Každý to vcelku snadno pochopí. Těžší je ale rozhodnout se jednat. Proto je podobná kniha vždy užitečná, neboť její čtení nás posouvá k akci, vzbuzuje nadšení. Protože ukazují tisíc a jeden způsob, jak je možné zasáhnout nepřítele; neponechává žádný prostor rezignaci a pochybám.

Je nezbytné pochopit, že nemůžeme čekat na jiné - nejen na vlastní soudruhy - kteří nám poskytnou znamení k akci, jakousi konečnou indikaci. Ta musí vyjít od nás. Každý z nás, vzato individuálně, musí nalézt vlastní soudruhy a soudružky a založit malé místní skupiny, které jsou zásadním elementem pro vdechnutí života celé útočné organizaci, jakou potřebujeme. Akce přijdou snadno, jako přirozený následek rozhodnutí jednat ruku v ruce proti společnému nepříteli. Velká slova, prohlášení, která se zapíší do dějin, velké organizace slavné minulosti a obsáhlé programy pro budoucnost, to vše není k žádnému užitku, pokud chybí vůle jednotlivých soudruhů.

A v tomto smyslu Sabate nikdy nebyl sám. Jeho boj stále pokračuje i dnes.

Alfredo M. Bonanno